

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT

KIVONAT

a **2021. december 8-án (szerdán) 14:00-kor** Budapest XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal nagytermében (1163 Budapest, Havashalom utca 43. fszt. 18.) megtartott Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének **9. számú nyílt ülésén** készült jegyzőkönyvéből.

NAPIREND: 7. **Javaslat a Budapest XVI. kerületi Értéktár Bizottság tagjainak személyére**
(158/2021. számú előterjesztés)
Előterjesztő: Szász József alpolgármester

HATÁROZAT
157/2021. (XII. 08.) Kt.

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a Budapest XVI. kerületi Értéktár Bizottság tagjának 2021. december 15. napjával Antalóczy Csabát (bizottsági elnök) és Müller Ildikót (intézményvezető), valamint Hepp Bélát megválasztja

Határidő: 2021. december 15.

Felelős: Kovács Péter polgármester

(12 igen, 0 nem, 2 tartózkodás)

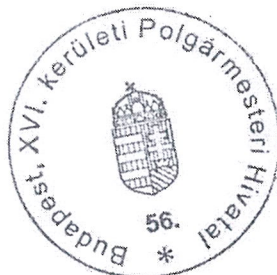
kmf.

dr. Csomor Ervin s.k.
jegyző

Kovács Péter s.k.
polgármester

A kivonat hitelélül:

TA
dr. Tili Annamária
jegyzői irodavezető
Budapest, 2021. december 10.

Beszámoló

a Budapest XVI. kerületi Értéktár Bizottság 2022. évi tevékenységéről

A települési értéktárak kialakításában kulcsfontosságú a helyi hagyományok, művészeti értékek, új kezdeményezések bemutatása, a lokálpatriotizmus növelése, továbbá a speciális közösségek és jeles személyiségek közbecsülésének erősítése szempontjából.

Szinte minden tudományág leírta már a saját „értékfogalmát”. A magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló törvény önálló értékfogalmat nem tartalmaz, a nemzeti érték fogalmát jeleníti meg. Eszerint a nemzeti érték a magyarság és a magyarországi államalkotó nemzetiségek tevékenységéhez, termelési kultúrájához, tudásához, hagyományaihoz, a magyar tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték vagy termék, illetve a tájhoz és élővilághoz kapcsolódó materiális vagy immateriális javakat magába foglaló tájérték, amely tanúskodik egy emberi közösség és az adott terület történelmi kapcsolatáról. Arra a kérdésre, hogy mi kerülhet a helyi értéktárba, az a legjobb válasz, hogy minden, amiről a közösség úgy dönt.

Fenti alapelvek szerint folytatta működését a Budapest XVI. kerületi Értéktár Bizottság (a továbbiakban: Bizottság), immár az új tagokkal.

A Cinkotai Tájház – Cinkotai Néprajzi Gyűjtemény felvételének javaslata a Budapest XVI. kerületi Értéktárba már 2014-ben is felmerült, de halasztásra került, mert a felvételhez szükséges a gyűjteményes kiállítási anyag tételes leltárba vétele, mely alapos, időigényes tevékenység, és amelyet csak szakirányú végzettséggel rendelkező szakember végezhet.

Tekintettel a korábbi javaslatra, az Önkormányzat által fenntartott Intézmények 2022. évi költségvetésének tervezésekor a Bizottság elnöke - előkészítve a Bizottság 2022. évi feladatait – javaslatot tett arra, hogy a Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ (a továbbiakban: KHEK) költségvetésében kerüljön tervezésre a Cinkotai Tájház gyűjteményes kiállítási anyagainak tételes leltárba vételéhez szükséges költség. Figyelembe véve a gyűjteményes anyag mennyiségét, és a részletes leltárba vétellel járó folyamatot, ez a leltár a 2022. évben elkezdődik, és folytatódni fog a következő években is.

A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat képviselő-testülete a 2022. február 16-i ülésén elfogadta az Önkormányzat 2022. évi költségvetését, így a KHEK költségvetésében a leltárba vételezéshez tervezett 750.000 Ft biztosítását is.

A KHEK a 2022. május 29-én kötött megállapodás alapján megbízta Prikler Szilvia Beatrix okleveles néprajz mesterszakos bölcsészt a Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ (1165 Budapest, Veres Péter út 155-157.) és a Cinkotai Tájház (1164 Budapest, Batthyány Ilona utca 16.)

- gyűjteményes kiállítási anyagainak tételes leltárba vételével;

- a kiállítási tárgyak Excel alapú elektronikus adatbázisának létrehozásával (a hivatalos muzeális leltárkönyvtár rovatainak megfelelően);
- a leltárkönyvek kikérésével az arra illetékes szervtől;
- a műtárgyadatok kézi, papír alapú rögzítésével - hivatalos muzeális-néprajzi leltárkönyvbe;
- a leltári számok műtárgyakon való rögzítésével, illetve annak irányításával;
- tárgyfotók dokumentációs célú készítésével, azok belső használatra való átadásával offline adatbázisként.

A gyűjteményes anyag részletes leltárba vételének folyamatáról készített tájékoztatást a Beszámoló 1. sz. melléklete tartalmazza.

A Bizottság tagjai a 2022. augusztus 29-i ülésükön véglegesítették a Felhívást és a XVI. kerületi Értéktár Javaslattételi lapját a GDPR szabályait is figyelembe véve (Beszámoló 2. sz. melléklete).

Megállapodás született arra vonatkozóan, hogy a Felhívásra érkezett javaslatokat az Önkormányzat Humán Irodájának munkatársai továbbítják a KHEK szakmailag illetékes - mester kulturális örökség tanulmányok szakembere végzettséggel rendelkező - munkatársának előzetes véleményezésre. Az előzetes vélemény megküldését követően a Bizottság tagjai Bizottsági ülés keretein belül, a javaslat benyújtásától számított 90 napon belül döntést hoznak, melyről tájékoztatják a Javaslatot benyújtót.

A Bizottsági ülésen meghozott döntésnek megfelelően az Önkormányzat honlapján, az Önkormányzat által fenntartott Intézmények honlapján, az Önkormányzattal kapcsolatban álló Civil szervezetek, Alapítványok honlapján 2022. szeptemberében közzétételre került a felhívás, mely a partnerek honlapjainak hírfolyamában több alkalommal frissítésre került.

A közzétett Felhívásra egyetlen érdeklődés érkezett 2022. szeptember 19-én, mely arra irányult, hogy került-e már valami felvételre az Értéktárba, illetőleg kik az Értéktár Bizottság tagjai. Az e-mailen érkezett kérdések 3 munkanapon belül megválaszolásra kerültek.

A Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ, valamint a Cinkotai Tájház gyűjteményes anyagának leltárba vételét Prikler Szilvia Beatrix folytatja, melyről a 2023. évi Beszámolóban tájékoztatni fogjuk a tisztelt Képviselő-testület tagjait.

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ

1165 Budapest, Veres Péter út 155-157. ♦ Telefon/iroda: +36-1-604-8342, kutatászoba: +36-1-604-8391

 E-mail: kapsolat@helytortenet16.hu ♦ www.helytortenet16.hu

Telephelyek: Cinkotai Tájház, 1164 Budapest, Batthyány Ilona utca 16. ♦ Tóth Ilonka Emlékház, 1162 Budapest, Állás utca 57.

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ

Leltárkészítés

I. szakasz

XVI. ker. Polgármesteri Hivatal

2022. JÚL. 27

 13/PA29-02/22
 Előadó: [Handwritten Signature]
 Előszám:

2022.07.02., 8.30-16.30
Helyszín: Cinkotai Tájház, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 16.

A leltárkészítés első napján a Cinkotai Tájház tárgyi anyagának felmérése zajlott, bejártuk az épületet a pincétől a padlásig. A munkafolyamat során gyűjtött információk alapján elkészült egy tervezet a tárgyak leltározásának ütemezésére vonatkozóan. Ezt követően megkezdtük a leltározás folyamatát a tisztaszobában. Először a textil alapú tárgyakat vettük lajstromba, melyek a tájház nagy értéket képviselő tárgyai. A textilekkel igen óvatosan kell bánni, így az áthelyezésük megfelelő módon történő hajtásuk nagy odafigyelést igényel. A leltározás során generált leltári számokat danubia szalagra írva, a szalagot kézi varrással rögzítettük a textil alapú tárgyakhoz. Itt igen fontos, hogy a varrás megfelelő minőségű és esztétikumú legyen, mondhatni: láthatatlan. Így ezen szalagok felvarrása igen nagy jártasságot kíván a varrástechnikából. A kikeményített textilek, zsákvásznak, szőnyegek, párnahuzatok igazi kihívást jelentettek a címkék felvarrása tekintetében. A varrást csomómentesen, minél kevesebb öltéssel, a tárgy legkevésbé látható (belső) részén kell véghezvinni, ügyelve arra, hogy a terület, amire felkerült a címke, jó megtartású legyen, lehetőleg már létező varrás, szegély mentére kerüljön. A textileket tartalmazó bútorok is bekerültek a leltárba, melyekre a stílus meghatározását követően a számok egy lakkrétegre történő felírással kerültek rá. A számok tartósságát egy újabb lakkréteg adta meg.

2022.07.03., 8.30-17.00
Helyszín:
Cinkotai Tájház, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 16.
Tóth Ilonka Emlékház, 1162 Budapest, Állás u. 57.
Kertvárosi Helytörténeti Gyűjtemény, 1165 Budapest, Veres Péter út 155-157.

A második napon felmértük a Tóth Ilonka Emlékház és a Kertvárosi Helytörténeti Gyűjtemény tárgyi anyagát, így a jövőben még beszerzendő leltárkönyv-típusokat is meg tudtuk határozni.

A felméréseket követően folytattuk a leltározást a Cinkotai Tájház tisztaszobájában. Az ágyak szétszedését, alkotóelemeink leltárba kerülését követően újra összeraktuk azokat. Ezt követően

folytattuk a textilek és a szobában található kerámiák leltározását. A kerámiák leltározása során a fenékbélyegek ellenőrzése is megtörtént. Megéri az utánajárás, hiszen ezzel az aprólékos munkafolyamattal lehet kizárni a hamisítványok létét, illetve a megfelelő korszakolást is elősegíti.

A lajstromba vett tárgyak műtárgyfotózása is megkezdődött a hétvégén. A tájház lakószobájában az állandó kiállítás megbontásával alakítottuk ki a fotózás helyszínét. A tárgyasztal a fehér fal elé került, melyet fehér vászonnal terítettünk le. A világítást mindig az adott tárgytól függően kellett beállítani. A képkészítés során több szemszögből, megfelelő áthajtogatási technikák segítségével készültek a képek, mely folyamat során a tárgyakat minden oldalról lefotózzák. A fotózás azért fontos, mert így vizuálisan rögzül egy adott időpontban a tárgy állapota, jelenleg ismert szennyeződései, szakadásai, repedései, elszíneződése, állapota. Ez és a hozzá készülő szöveges leírással együtt a későbbi, évenkénti állapotfelmérések során a tárgy állapotváltozása nyomon követhető lesz. A nevet vagy monogramot tartalmazó hímzések beazonosításánál a tájházban lévő gót betűs abc segítségével dekódolta a szakember a betűket, így a leltári leírásban már megjelenik a textilt viselő neve, vagy a párnahuzat tulajdonosa s ezzel az egyes tárgyak információanyaga a kutatók számára jelentősen bővül.

A leltározás első szakaszának végén a tájház berendezését visszaállítottuk eredeti állapotába, hogy a következő szakaszig a tárlatvezetéseket zavartalanul tarthassuk meg.

A hétvégi leltározási szakasz eredményeként 99 tételben 103 tárgy nyilvántartása vétele történt meg a leltári számok tárgyakon való rögzítésével együtt.

Müller Ildikó

Intézményvezető

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ

Évk: 2022 JÚL. 27

Cinkotai Tájház leltár

II. szakasz beszámolója

2022.07.08.

Müller Ildikó |
Intézményvezető
Kertvárosi Helytörténeti és
Emlékezet Központ |

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ Leltárkészítés 2. szakasz

2022.07.08. (péntek), 14.00-19.00

Helyszín: Cinkotai Tájház, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 16.

A leltárkészítés második alkalmán folytattuk a Cinkotai Tájház törzsanyagának lajstromba vételét. A tervezett jövőbeli retrospektív adatbevétel megkönnyítő munkafolyamatot nappali fény mellett lehet a legjobban elvégezni, hiszen a Tájházakban, adottságaikból következően a világítás nem elégséges.

A tisztaszobában található szentsarok kerámiáinak leltározása során a kerámiák alján található fenékbélyegeket ellenőriztük, mely alapján könnyebben be lehet azonosítani a készítés időpontját és a tárgy valóságát is.

A leltári szám generálása során egy lakkrétegre írjuk rá a leltári számot, mert ez egyrészt tartóssá teszi az írást a számra festett második lakkréteg miatt, másrészt könnyen el is távolítható a megfelelő oldószerrel, így a tárgy állapotában nem történik változás.

A kerámiák lajstromba vétele után a tisztaszobában található textilk leltározásához tértünk vissza.

Ez alkalommal a pruszlíkok kerültek sorra. Ez a viselet egyik legdíszesebb ruhadarabja, így az anyagcsoportot konzerválási, restaurációs, rekonstrukciós és műtárgymásolati munkálatok szempontjából is átnéztük, rangsoroltuk.

A tárgycsoport leltározása során nagyon jól láthatóvá vált egy-egy textil anyagú használati tárgy amortizációs útja (ágyneműhuzatból ruhabelés, ruhák betoldása, kiegészítése, erre való, az eredetihez hasonló hímzett formákkal díszítése).

Ezen anyagok ilyenként átalakulása, újrahaznosítása a mikrotörénelem szerves részét képezik. Ezen út során egy-egy textil életútja felfejthetővé, a törekvés pedig megmutathatóvá válik.

Az amortizációs út kimutathatósága népi örökségünk szempontjából egy fontos szellemi örökségforma megnyilvánulása, melyet a kultúrák közvetítés és a gyűjteményi tudásmegosztás során érdemes felhasználni. A leltárba vételezés folyamata ki is jelöli ezen tárgyak további szakmai útját és elsődleges közlési lehetőségeit.

A pruszlíkok vizsgálata során feltűnt egy különlegesebb darab (2022.107.1.), mely nem szimmetrikus szabású, s felmerült a testi fogyatékoság témája ezzel kapcsolatban. Majd a munkánk során találtunk még egy darabot, mely véleményünk szerint szintén ehhez a hölgyhöz tartozhatott, szintén nem szimmetrikus, viszont méretében és a szabásból következtethető testalkatban az idő előrehaladtával változás állhatott be (2022.123.1.). A második ilyen tárgy felbukkanása arra a reményre ad okot, hogy találunk még a hölgytől ruhákat a tájházban. Megfelelő számú ruha felbukkanása esetén felmerült egy kiállítási koncepció, ahol a testi fogyatékkal élők lehetőségeit, életét ismertetnénk meg a

közönséggel a paraszti világban. Ez az ötlet, mely a társadalmi érzékenyítés szempontjából is kiváló példa, megvalósulása során a néprajzzal foglalkozó gyűjtemények világában egyedinek, különlegesnek mondható.

A leltározás során és az így kapott eredmények alapján előtérbe kerülnek olyan tárgyak, melyek személyes történetükkel járulhatnak hozzá a cinkotai örökséghez, s méltán képezhetik a XVI. kerületi Értéktár alapját. A tárgyak egyrészt a történetükkel edukálhatják a közönséget, másrészt az értéktárba bekerülve megfelelő kutatási alapként szolgálnak.

A különlegesebb darabok, melyek a kerületi értéktár, így cinkotai néprajzi kulturális örökség alapjaivá válnak, bővítik az intézmény lehetőségeit is: beépülnek a jövőbeni kiállítási koncepciókba, s azt is megmutatják, hogy a szerzeményezés milyen esetekben lenne indokolt a jövőben, egy teljes, múzeumpedagógiai szempontból jól használható bemutatóanyag létrehozása szempontjából.

A leltározás második alkalma eredményeként 34 tételben 34 tárgy nyilvántartása vétele történt meg a leltári számok tárgyakon való rögzítésével együtt.

Müller Ildikó

Intézményvezető

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ

XVI. ker. Független Községi Önkormányzat
2022. AUG. 29.
2022.08.29.
13/2127-03/22
Müller Ildikó

Cinkotai Tájház leltár

III. szakasz beszámolója

2022.08.05.-2022.08.12.

Müller Ildikó
Intézményvezető
Kertvárosi Helytörténeti és
Emlékezet Központ

A CINKOTAI TÁJHÁZBAN történő leltározási munkálatok 3. szakasza során 8 nap alatt 468 tételt sikerült lajstromba venni a gyűjtemény törzsanyagából.

A leltározás során az alábbi tárgyakkal foglalkoztunk:

naptári nap	feldolgozott műtárgy	napi tétel	demonstrációs tárgy	tárgytípus
08.05.	28	28	-	puszlik
08.06.	27	27	-	blúz, strikány, kendő
08.07.	54	54	2	blúz, vállkendő
08.08.	100	101	1	fejkendő
08.09.	73	74	8	fejkendő, törölköző, terítő, falvédő, párnahuzat, csepjec, keszkenő, ágytakaró, hálóing, futó, babaing, szalag, hímzés
08.10.	55	64	4	csipke, keszkenő, terítő, kötény, csepjec, párnahuzat, polccsík, hímzés, kombiné, törölköző, falvédő, csésze
08.11.	60	63	5	csésze, rózsafüzér, gyertyatartó, gyertya, fűszertartó, tejkiöntő, korsó, köcsög, kancsó, bögre, doboz, díszfazék, pohár, üveg, polccsík, bútorok, képek, gyerekjáték, tányér, blúz
08.12.	25	28	9	terítő, kötény, fejkendő, alsószoknya, berliner kendő, varrógép, babaruha, függöny
	422	439	29	

A naponként erősen eltérő feldolgozott tételszámokból jól látható az, hogy egy-egy tárgytípus és azon belül is az egyedi, vagy különleges bánásmódot igénylő tárgyak mennyire befolyásolják az időráfordítást, az idő tervezését, éppen ezért nehéz megbecsülni egy-egy műtárgycsoport leltározási feladatainak időigényét.

A **pruszlikok** tárgycsoportja az egyik legszebb része a tájház textilgyűjteményének. Az itt található díszes ruhadarabok a paraszti öltözék ékét adták. A pruszlikok díszesen hímzettek, sok esetben ráhímzték készítőjük/viselőjük nevét is. A paraszti világban a szimbolika kiemelkedő jelentőséggel bírt. A textileken található virágok fajtái, színei, alakzatokba rendezése és egyéb díszítőelemek kutatók számára is érdekesek lehetnek.

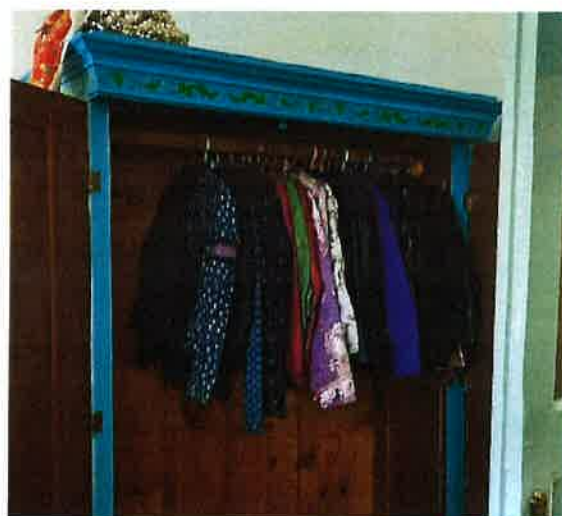
A **feliratozás** az 1700-as évektől van jelen a paraszti világban. Ekkortájt kerül előtérbe az ember (előtte minden Isten dicsőségére készült, az alkotó egyén nem volt fontos), s az élet egyre több területén tüntetik fel a készítő nevét. A cinkotai szlovákok gót betűvel hímzettek, mely a mai szem számára nehezen (sokszor egyáltalán nem) olvasható. A pruszlikok mellett a keszkenőkre, kötényekre és az ingekre is sokszor kerültek monogramok, nevek. A gót betűk olvasásához, megfejtéséhez rendelkezésünkre állt a tájházban egy előre rajzolt, hímzésekhez használható betűkészlet-minta, mely segítségével fejtettük meg egy-egy ruhadarab készítőjének/viselőjének nevét.

A betűkészlet sajnos nem teljes, éppen ezért munkatársunknak időt kellett fordítani arra is, hogy a beazonosított hímzések alapján megrajzolja a hiányzó betűket. Ez azért is fontos, mert a teljessé vált betűkészletet múzeumpedagógiai foglalkozásokhoz lehet majd használni.

A díszes, sok esetben hímzéssel ékesített vékonyabb-vastagabb blúzok az öltözék fontos darabjai. A tájházban számos jó állapotban lévő blúz található, melyeket érdemes lenne a látogatóknak is megmutatni. A blúzok, a kerületi értéktár részeként a cinkotai kulturális örökség részét képezik, éppen ezért ahhoz, hogy a látogatók számára bemutathatóvá tegyük ezeket a műtárgyakat, elengedhetetlen hogy a tájház épülete, a kiállítótér műtárgyvédelmi szempontoknak megfelelően. Éppen ezért szükséges a tájház ablakait UV védőfóliával ellátni, hogy a műtárgyakat megóvjuk a visszafordíthatatlan színvesztéstől, mely jól látható a múltban kiállított, jelenleg is megtekinthető viseleteken. Ezek a kifakult, eredeti műtárgyak jól mutatják a nap sugárzásának káros hatásait, és visszafordíthatatlan állapotromlásuk a muzeológiai szempontból elfogadhatatlan eljárásmodot.

A leltárba került tárgyak műtárgyfotózása is folytatódott. A munkafolyamathoz a tájház lakószobájában alakítottunk ki egy fotósarkot, az állandó kiállítás megbontásával. A képeket több szemszögből kellett egy-egy tárgy esetében készíteni, ehhez a tárgyak forgatása, áthajtogatása is szükséges volt, illetve a fotókon láthatóvá kellett tenni a leltári számot is, a későbbi beazonosítás sikeressége érdekében. A leltári számokat a tárgyakon úgy kell elhelyezni, hogy a legkevésbé legyen látható, ne zavarja meg a tárgy egységét, esztétikáját, a szemlélődő vizuális befogadását a tárggyal kapcsolatban.

A leltározás során eddig talált, kiemelt műtárgyaink:

A gyűjteményben található **kötények** nagyobb része igen mives, a tárgyak közül kiemelkedik egy gazdagon slingelt (lyukhímzett), színesen hímzett kék alapszínű kötény, melyről ránézésre megállapítható, hogy a készítője rengeteg munkaórát töltött készítésével. A slingelést, mint díszítési technikát előszeretettel használták a cinkotaiak az ágynemű, főként párnahuzat, illetve a keszkenők díszítésére egyaránt.

A tájházban található **keszkenők** közül több darab is kiemelkedik. Egyrészt készítésüket nagyon pontosan be lehet határolni a rájuk hímzett évszám miatt, így egy pontos, a területen használt esztétikai (díszítéstechnikai, betű- és szimbólumhasználati) kormetszetet adnak, másrészt esztétikai értékük és koruk okán is kiemelkedő műtárgyak:

- legrégebbi díszeszkemünk 1914-ből való:

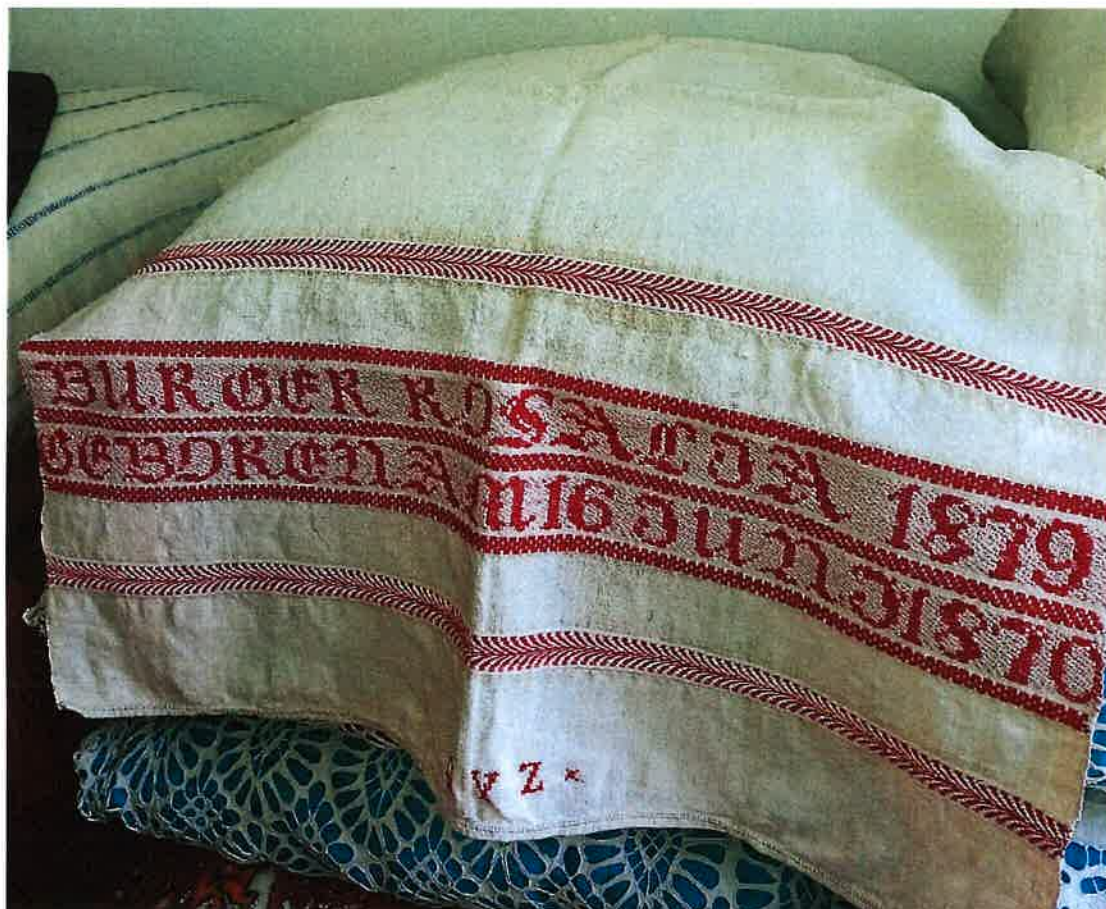
- az 1926-ból származó keszkenő:

- az 1949-ben készített keszkenő:

Az eddigi munkálatok során talált egyik legértékesebb textilünk egy 1879-ben készített törölköző, melyet egy 1870-ben született kislány 9 éves korában (!) szőtt. Ezt a törölköző feliratából lehetett kideríteni, melyen német nyelven szerepelnek a leírt adatok:

Kiemelt műtárgy az 1910-es években feltehetően Bécsben készült Rast & Gasser gyártmányú varrógép is. A tárgy gazdagon díszített, gyűjteményünk és állandó kiállításunk fontos darabja. A gyártó Magyarországon inkább a Monarchia hadseregében rendszeresített forgótáras pisztolyáról híres, de szerencsére akad a gyártott gépek között békésebb tevékenységre használható varrógép is.

A gyűjteményben található számos tárgy közül fontos kiemelni az 1890-1910 között Wilmhelmsburgban, Ausztriában készült mázas kötőanyagot, mely kora, készítéstechnikája és anyaga okán is jelentős értékkel bír.

A fentiekben kiemelt műtárgyak kerületi értéktárunk fontos alappillérei lesznek. Olyan kincsek, melyek érdekesek a nagyközönség figyelmére.

Eddigi észrevételek, eredmények, következtetések

A már feltárt gyűjteményben vannak olyan tárgyak, melyek egyediségük okán, s állapotukat figyelembe véve, azon törekvés során hogy megmaradjanak az utókornak, beavatkozásra szorulnak (állagmegóvás, állapotromlás megállítása, restaurálás).

Ilyen a két fehér alapú, kék virágokkal díszített selyembrokát vállkendő, melyek nagy valószínűséggel menyasszonyi kendők voltak. Ezek erősen foltosak (az egyikben valószínűsíthetően vér nyomai láthatóak), tisztításra mindenképp javasoltak.

A gyűjteményben 3 db menyasszonyi koszorú található. Mind a három rossz állapotú. Ezekből kettő tékában, egy önmagában van kiállítva. Ahhoz, hogy egyáltalán felismerhetők legyenek, és eredeti fényükben tündökölhessenek ezek a műtárgyak, szükséges és elengedhetetlen az állapotromlás megállítása és tárgyak restaurálása.

A leltározási munkálatok első három szakasza alatt lajstromba vettünk 553 műtárgyat 572 tételben, és 29 demonstrációs tárgyat. A leltározási munkálatok több, mint a felével elkészültünk.

Erőteljesen körvonalazódik az a tény, hogy a cinkotai gyűjtemény magja a meglepően, gazdag, több száz darabos (például a kendők száma meghaladja a 100 darabot) textilgyűjtemény lesz. A tájházi gyűjtemények körében nagyon ritka egy ilyen, koruk, esztétikai értékük alapján kiemelkedő és muzeológiai szempontból is egyedinek számító, fontos információkat hordozó tételeket tartalmazó (pl. nem szimmetrikus szabású ruhák, kormetszeti képet adó, a készítés évszámával ellátott műtárgyak) gyűjtemény.

Budapest, 2022. 08. 29.

Müller Ildikó

Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ

intézményvezető

Függelék

A leltárkészítés beszámolójához elengedhetetlen, hogy fogalmilag különbséget tegyünk műtárgy, tétel valamint kiállítási segéd- és technikai eszköz (a továbbiakban demonstrációs tárgy) között, a következőképpen:

- a **műtárgy** (a leltározás szempontjából) lehet egy vagy több részből álló tárgyegyüttes
- a **tétel** egy olyan leltározási egység, amely egy vagy több tárgyat foglal magában. Több darab tárgy szerepelhet egy tételszámon, ha azok egy egységnek (csoportnak) tartalmilag összetartozó, egymást kiegészítő vagy egykor összetartozott darabjai, vagy a gyűjtési vagy feltárási körülményeiknél fogva egymás szerepét, forrásértékét meghatározzák, magyarázzák. Például a ruhásszekrény és a szekrény zárját nyitó kulcs 2 külön tétel, de egy leltári számon szerepelnek. A leltári szám utolsó egysége jelzi a tétel sorszámát a tárgyegyüttesen belül.
- a **demonstrációs tárgy** olyan kisebb értéket képviselő műtárgy vagy műtárgymásolat, melyet múzeumpedagógiai foglalkozás keretében lehetőség van használni, tehát demonstrációs célokat szolgál. Az ilyen tárgyakat külön leltárkönyvben (Kiállítási Segéd- és Technikai eszközök leltárkönyve) kell szerepeltetni, és egyedi, a műtárgyaktól eltérő sorszámozással kell ellátni.

FELHÍVÁS A XVI. KERÜLETI ÉRTÉKTÁRBA TÖRTÉNŐ JAVASLATTÉTELRE

A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2021. december 8-i ülésén a magyar nemzeti értékek - amely értékek a magyarság múltjának, jelenének és jövőjének dinamikus fejlődő tárháza, az értékalapú nemzeti összefogás alapja -, az összetartozás, az egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében történő összegyűjtése érdekében újraindította a Budapest XVI. kerületi Értéktár Bizottság (a továbbiakban: Értéktár Bizottság) működését.

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Törvény) 3. § (2) bekezdése értelmében az Értéktár Bizottság a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint - azonosítja a településen fellelhető nemzeti értékeket, létrehozza a kerületi értéktárat és nyilvántartás céljából megküldi azt a Megyei Értéktár Bizottság részére.

A Törvény előírásai alapján a XVI. kerület területén fellelhető, illetve az itt létrehozott nemzeti érték felvételét a XVI. kerületi értéktárba bárki írásban kezdeményezheti a XVI. kerület polgármesteréhez címzett javaslatában.

Amennyiben tudomása van, a XVI. kerület területén fellelhető nemzeti értékről, az alábbi kategóriák bármelyikébe besorolva tegyen javaslatot a XVI. kerületi Értéktárba történő felvételére!

Nemzeti érték szakterületenkénti kategóriái (melynek részletes leírása a benyújtáshoz szükséges úrlapon megtalálható):

- a) agrár- és élelmiszergazdaság;
- b) egészség és életmód;
- c) épített környezet;
- d) ipari és műszaki megoldások;
- e) kulturális örökség;
- f) sport;
- g) természeti környezet;
- h) turizmus és vendéglátás.

XVI. ker. Polgármesteri Hivatal	
2022. 08. 29.	36 mell.
13/2706/22	
Jevf	Előzetes:

Javaslatot tenni az Önkormányzat honlapján közzétett „Javaslatétel a XVI. kerületi Értéktárba történő felvételre” című Nyomtatvány kitöltésével lehet, melyet elektronikus úton, vagy papír alapon szükséges eljuttatni Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat polgármesteréhez (e-mail cím: humaniroda@bp16.hu; postai cím: Humán Iroda, Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat, 1163 Budapest, Havashalom u. 43.). A zárt borítékra kérjük ráírni: „Javaslatétel a XVI. kerületi Értéktárba történő felvételre”.

A beérkezett javaslatokat az Értéktár Bizottság 90 napon belül elbírálja, az elbírálás eredményéről a javaslattevőt írásban tájékoztatja.

Javaslataikat várva, együttműködésüket köszönöm!

Tisztelettel:

XVI. kerületi Értéktár Bizottság elnöke

Javaslat a

„.....”

***XVI. kerületi (területi)
értéktárba történő felvételéhez***

Készítette:

..... (név)
..... (aláírás)
..... (település, dátum)
(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név:

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése:

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

(Kérjük, egy kategóriát húzzon alá, amely a leginkább jellemző az adott értékre!)

☐ agrár- és
élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki
megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték (a megfelelőt kérjük aláhúzni)¹:

igen
nemzetiség megnevezése:

nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik (a megfelelőt kérjük aláhúzni):

☐ XVI. kerületi	☐ tájegységi	☐ ágazati

amely értéktár neve:

¹ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

Az adatlap benyújtójaként aláírásommal igazolom, hogy a mellékelt adatvédelmi tájékoztatót elolvastam, a tartalmát megismertem, megértettem és az abban foglaltakat magára nézve elfogadom.

Budapest,

.....

aláírás

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek²
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

A formanyomtatványok II. 2. pontjának szakterületenkénti kategóriáinak meghatározása:

(Kérjük, csak egy kategóriát jelöljön meg, amely a leginkább jellemző az adott értékre!)

a) agrár- és élelmiszergazdaság: az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai – beleértve az erdészet, halászat, vadászat és állategészségügy területét –, különösen a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a borászat, továbbá az állat- és növényfajták;

b) egészség és életmód: a tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a gyógyszerek, gyógynövények, gyógyhatású készítmények, gyógyvíz- és fürdőkultúra;

c) épített környezet: a környezet tudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített (mesterséges) része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

d) ipari és műszaki megoldások: az ipari termelés – beleértve a kézműipart, kézművességet is – szellemi termékei és tárgyi javai, különösen az egyes technológiák, technikák, berendezés-, gép- és műszergyártás, műszaki eszközökkel végzett személy- és áruszállítás;

e) kulturális örökség: a kulturális örökség szellemi és tárgyi javai, különösen az irodalom, a tudomány, a népművészet és népi kézművesség, néprajz, filmművészet, iparművészet, képzőművészet, táncművészet és zeneművészet; továbbá a védett ingatlan értékei, különösen a nemzeti vagyon körébe tartozó, kiemelkedő értékű műemlékek és régészeti lelőhelyek, nemzeti és történelmi emlékhelyek, világörökségi helyszínek;

f) sport: a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképeség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, különösen a sportolói életművek és csúcsteljesítmények;

g) természeti környezet: az ember természetes környezetének tárgyi javai, különösen a fizikai és biológiai képződmények vagy képződménycsoportok, geológiai és geomorfológiai

² *nemzeti érték:* a magyarság és a magyarországi államalkotó nemzetiségek tevékenységéhez, termelési kultúrájához, tudásához, hagyományaihoz, a magyar tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték vagy termék, illetve a tájhoz és élővilághoz kapcsolódó materiális vagy immateriális javakat magába foglaló tájérték, amely tanúskodik egy emberi közösség és az adott terület történelmi kapcsolatáról

képződmények, természeti tájak, természeti területek, életközösségek és ökológiai rendszerek; valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;

h) turizmus és vendéglátás: a turizmus és a vendéglátás szellemi termékei és tárgyi javai, különösen a turisztikai attrakciók, szolgáltatások, a vendéglátó-ipari termékek, valamint a vendéglátás körébe tartozó étel- és italkészítési eljárások.